

prima instanță: judecătoria Botanica, mun. Chișinău (jud. N. Șova)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița)
instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. I. Corolevschi, O. Sternioală, I. Druță)

Î N C H E I E R E

27 ianuarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței:

Judecătorii

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală

examinând cererea de revizuire depusă de Grigore Moisei împotriva încheierii din 23 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Moisei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica municipiul Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului și obligarea stabilirii pensiei de dezabilitate,

c o n s t a t ă:

La data de 02 iunie 2014, Grigore Moisei a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica mun. Chișinău solicitând recunoașterea ilegalității refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica mun. Chișinău de examinare a adresărilor sale și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i stabili cuantumul pensiei din alocațiile bănești (salariu) pentru lucrul efectuat în zona avariei la CAE Cernobîl din anul 1986, conform certificatului nr. 16 din 06 mai 2001, în baza condițiilor prevăzute de art. art. 15 și 18 alin. alin. (3) și (4) din Legea privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că este participant la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl din anul 1986 și invalid de gradul II (nedefinit), cu pierderea capacității de muncă de 70%, în urma infirmității de muncă, legate de îndeplinirea acestor lucrări.

A menționat că, în baza prevederilor art. art. 15 și 18 al Legii privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, nr. 909 din 30 ianuarie 1992, are dreptul de a beneficia de pensie de dezabilitate în mărimea recuperării daunei reale, indiferent de vechimea în muncă și de înlesniri la calcularea salariului lunar mediu pentru stabilirea pensiei de dezabilitate din alocațiile bănești (salariu) pentru lucrul efectuat în zona de înstrăinare, conform certificatului

eliberat de unitatea militară-3004 cu nr. 16 din 06 mai 2001, în ruble rusești, stabilit conform art. 18 alin. (3) al Legii enunțate, dar nu mai puțin de 606,80 lei.

A susținut că, la data de 06 martie 2014 s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica mun. Chișinău cu o cerere, prin care a solicitat efectuarea calculelor preventive a pensiei de dezabilitate din salariul mediu lunar, care reiese din suma soldei, conform art. 18 al Legii privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl.

A mai afirmat că, după primirea răspunsului, a ajuns la concluzia că adresarea sa a rămas practic neexaminată, deoarece salariul mediu lunar pentru stabilirea cuantumului pensiei din alocațiile bănești (salariu) pentru lucrul efectuat în zona avariei la CAE Cernobîl din anul 1986, conform certificatului nr. 16 din 06 mai 2001, nu a fost stabilit.

A declarat că, pe viitor pensia îi poate fi stabilită doar în mărime minimă, calculată din cei 606,80 lei și majorată în temeiul actelor anulate și care nu sunt în vigoare.

A indicat că, la data de 01 aprilie 2014 s-a adresat cu o cerere suplimentară, însă, la fel, a primit un răspuns formal și nefondat.

A menționat că, refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica mun. Chișinău de a examina în fond adresările sale, îi îngrădesc drepturile garantate de art. art. 23, 34 și 47 din Constituția RM.

În opinia sa, există un pericol real că după depunerea documentelor pentru stabilirea pensiei, hotărârea va fi adoptată fără a fi luată în considerare solicitarea sa pentru stabilirea cuantumului pensiei din alocațiile bănești (salariu) pentru lucrul efectuat în zona avariei la CAE Cernobîl din anul 1986, conform certificatului nr. 16 din 06 mai 2001, iar prevederile art. 18 alin. (4) al Legii enunțate supra, vor fi ignorate.

A relatat că, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica mun. Chișinău, ca organ executiv, a încălcat grav prevederile art. 34 alin. (2) al Constituției RM.

Prin hotărârea din 17 decembrie 2014 a judecătoriei Botanica, mun. Chișinău s-a admis acțiunea parțial și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească lui Grigore Moisei cuantumul pensiei din alocațiile bănești (salariu) pentru lucrul efectuat în zona avariei la CAE Cernobîl din anul 1986, conform certificatului nr. 16 din 06 mai 2001, în baza condițiilor prevăzute de art. 15 și art. 18 alin. (3) și (4) al Legii privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, nr. 909 din 30 ianuarie 1992. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 27 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a casat hotărârea primei instanțe în partea admiterii acțiunii și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Prin încheierea din 23 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de către Grigore Moisei a fost considerat inadmisibil.

La data de 15 octombrie 2015, Grigore Moisei a depus o cerere de revizuire împotriva încheierii din 23 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii instanței de recurs și a deciziei instanței de apel.

În motivarea cererii de revizuire s-a invocat că după emiterea încheierii instanței de recurs, el a obținut copia scrisorii metodice cu privire la modul de calculare și stabilire a pensiilor în conformitate cu Legea privind protecția socială a

cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, nr.909 din 30 ianuarie 1992.

Menționează că scrisoarea a fost eliberată de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale la 30 aprilie 1992, sub nr. 03-340.

Susține că el nu a știut și nici nu a putut să știe despre existența acestei scrisori, deoarece scrisoarea a fost adresată Departamentului republican de pensionare și protecție socială, în prezent Casa Națională de Asigurări Sociale, însă aceasta a ascuns și nu a prezentat instanței de judecată scrisoarea enunțată.

Studiind materialele pricinii, Colegiul consideră cererea de revizuire depusă de Grigore Moisei neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Colegiul reține că revizuentul Grigore Moisei, la înaintarea cererii de revizuire, a invocat ca după emiterea încheierii de către instanța de recurs a obținut copia scrisorii metodice cu privire la modul de calculare și stabilire a pensiilor în conformitate cu Legea privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, nr.909 din 30 ianuarie 1992.

Colegiul menționează că, circumstanțele nou – descoperite, sunt totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, avînd putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost cunoscute revizuenților anterior, dar existau pînă la momentul pronunțării hotărîrii și au fost descoperite după ce hotărîrea judecătorească a devenit irevocabilă.

Astfel, Colegiul conchide că pentru a invoca temeiul indicat de revizuent este necesar ca circumstanța nouă să îndeplinească o condiție esențială: să existe anterior pronunțării hotărîrii, dar revizuentului să-i devină cunoscută ulterior, dar totodată să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a o obține.

La caz, Colegiul reține că scrisoarea metodică cu privire la modul de calculare și stabilire a pensiilor întocmită în conformitate cu Legea privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, nr.909 din 30 ianuarie 1992, invocată ca circumstanță nouă de revizuent, a fost întocmită ca rezultat al adoptării Hotărîrii Parlamentului al RM nr. 910 din 30 ianuarie 1992 cu privire la punerea în aplicare a Legii enunțate.

Tot aici, este de menționat că această scrisoare a fost expediată de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale al RM la data de 30 aprilie 1992, sub nr. 03-

340, Direcțiilor raionale ai muncii și protecției sociale și Departamentului republican de pensie și asigurări sociale.

Prin urmare, atât Hotărârea Parlamentului al RM nr. 910 din 30 ianuarie 1992, cât și Legea privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, nr.909 din 30 ianuarie 1992, ce au stat la baza întocmirii scrisorii metodice menționate supra au fost publicate în Monitorul Oficial al RM, care este accesibil inclusiv și persoanelor fizice.

Conform art. 23 alin.(2) al Constituției Republicii Moldova, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Astfel, revizuentul nu a demonstrat faptul că ar fi încercat să obțină actele întocmite ca rezultat al adoptării Legii privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, nr. 909 din 30 ianuarie 1992 și pusă în aplicare în baza Hotărârii Parlamentului al RM nr. 910 din 30 ianuarie 1992, inclusiv și scrisoarea metodică.

Mai mult de atât, Colegiul conchide că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

La fel, se remarcă că în cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeiuri trebuie să fie obiective, reale și legale. Însă, circumstanțele invocate de către revizuent ca temei de revizuire, nu pot influența soluția adoptată.

Instanța de revizuire reiterează că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că o soluție definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată (cauza Roșca c. Moldovei, nr. 6276/02, § 24, din 22 martie 2005). Principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat.

Acest principiu insistă asupra faptului, că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri care este definitivă și executorie, chiar în scopul reluării procesului de judecată și o nouă soluționare a cauzei. Competența Curții Supreme de Justiție este de a corecta lacunele în drept și omisiunile justiției, și nici într-un caz de a efectua o reexaminare. Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs în anulare, și nici existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi temei pentru reexaminare. Ca excepție de la acest principiu se face în cazul în care reexaminarea este necesară în temeiul circumstanțelor fundamentale și obligatorii.

În consecință, admiterea cererii de revizuire în împrejurările reținute va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice (Popov (2) vs Moldovei, E. Duca vs Moldovei ș.a).

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge ca

inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Grigore Moisei împotriva încheieri din 23 septembrie 2015 a Curții de Supreme de Justiție.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Grigore Moisei împotriva încheierii din 23 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Moisei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica municipiul Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului și obligarea stabilirii pensiei de dezabilitate.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală